

Huvudman

Pajala kommun
kommun@pajala.se

Beslut

Datum 2026-10-16

Dnr SI 2026:2811

Sida **1 (4)**

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Sattajärvi skola i Pajala kommun;
nu fråga om uppföljning av beslut fattat den 8 juni 2026

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Pajala kommun att senast **fredag den 11 december 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande biblioteksplan. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Pajala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Pajala kommun ska vidta följande åtgärder

Biblioteksplan

1. Se till att biblioteksplanen omfattar uppgifter om hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås och uppgifter om bemanning. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en biblioteksplan som innehåller ovanstående uppgifter. (2 kap. 24 c § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (Dnr SI 2026:2811) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Sattajärvi skola i Pajala kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande elevers tillgång till skolbibliotek.

Skolinspektionen har den 8 juni 2026 beslutat att förelägga Pajala kommun att senast den 16 oktober 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande biblioteksplan.

Pajala kommun har den 12 oktober 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Pajala kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Biblioteksplan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens beslut den 8 juni 2026 framgick att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav vad gäller att biblioteksplanen ska innehålla information om hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Biblioteksplanen innehöll inte heller information om omfattningen av bemanningen för skolbiblioteksverksamheten vid Sattajärvi skola samt information om särskilda skäl för att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen tagit fram en skolbiblioteksplan för fem skolenheter, däribland Sattajärvi skola, i Pajala kommun. Huvudmannen har i sin redovisning bifogat den aktuella planen.

Av skolbiblioteksplanen framgår att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten samt de särskilda skälen för detta.

Av planen framgår vidare ändamålen med skolbiblioteksverksamheten men inte hur ändamålen ska uppnås. Av planen framgår istället olika strategier som läsfrämjande aktiviteter, undervisning i medie- och informationskunnighet samt samarbete mellan skolbibliotekarie och lärare. Strategierna för att uppnå ändamålen är desamma för samtliga fem skolor. I planen finns en bilaga *"Plan för Skolbiblioteksverksamhet på enheter"* i vilken enheterna bland annat ska fylla i aktiviteter för hur ändamålen ska uppnås. Av bilagan framgår inte några aktiviteter kopplade till skolbiblioteksverksamheten vid Sattajärvi skola.

Vidare framgår att eleverna vid Sattajärvi skola ska besöka folkbiblioteket var tredje vecka samt att huvudmannen ansvarar för att skolbiblioteksverksamheten bemannas med skolbibliotekarie i sådan omfattning att verksamhetens ändamål uppnås. Av planen framgår dock inte någon information om omfattningen av bemanningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. En kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen. Om huvudmannen avser att med tillämpning av 24 a § tredje stycket tillhandahålla skolbiblioteksverksamheten för en skolenhet på en annan plats än på den egna skolenheten ska även detta och de särskilda skälen anges i biblioteksplanen (2 kap. 24 c § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att det av biblioteksplanen ska framgå hur skolbiblioteksverksamheten är tänkt att fungera och bidra till elevernas lärande, med bland annat uppföljningsbara och konkreta mål, visioner och aktiviteter. (prop. 2023/24:164, s. 37)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att regeringen föreslår att det ska införas ett krav i skollagen på att skolbibliotek ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. I och med att huvudmannen i biblioteksplanen ska precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås ska biblioteksplanen alltså även omfatta bemanningen av skolbiblioteket. Det ska således i biblioteksplanen anges till exempel hur många timmar i veckan och med vilken frekvens en skolbibliotekarie ska vara på plats. (prop. 2023/24:164, s. 37)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens skolbiblioteksplan inte uppfyller författningarnas krav i alla delar. Förvisso framgår de särskilda skälen till att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten av skolbiblioteksplanen.

Vidare framgår ändamålen med skolbiblioteksverksamheten av skolbiblioteksplanen, men inte hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Detta utgör en brist eftersom författningarna ställer krav på att det av skolbiblioteksplanen ska framgå hur skolbiblioteksverksamheten är tänkt att fungera och bidra till elevernas lärande, till exempel genom olika aktiviteter.

Vidare saknas information om omfattningen av bemanningen för skolbiblioteksverksamheten. Det framgår exempelvis inte hur många timmar och med vilken frekvens en skolbibliotekarie ska vara på plats i biblioteket.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Pajala kommuns verksamhet vid Sattajärvi skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller biblioteksplan. Det finns därför skäl att förelägga Pajala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Radenka Milikic

Föredragande
Signerat av: Radenka Milikic